

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра історії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВИРОБНИЧА (НАУКОВО-ДОСЛІДНА)

для студентів

спеціальності: 032 Історія та археологія
рівня вищої освіти: другого (магістерського)
освітньої програми: 032.00.01 Історія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0901/23
Ж (прізвище, ініціали)
« » 2023 р.

Київ-2023

Розробник:

Бонь Олександр Іванович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України

Викладачі:

Бонь Олександр Іванович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України

Гирич Ігор Борисович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії України
Протокол №1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Анна ГЕДЬО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032.00.01 Історія
28.08.2023 р.

Гарант освітньої програми Анна ГЕДЬО

Робочу програму перевірено
28.08.2023 р.

Заступник декана Віталій ЗАВАДСЬКИЙ

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «___» __20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «___» __20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «___» __20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «___» __20__ р., протокол № ___

1. Опис виробничої (науково - дослідної) практики.

Найменування показників	Характеристика практики за формами проходження
	денна
Вид практики	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів	9
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових компонентів з розподілом:	9
Обсяг кредитів	9
Обсяг годин	270
Форма семестрового контролю	залік

2. Бази практики

Інститут історії України НАН України. Дистанційно - сайт установи.

3. Мета та завдання практики відповідно до компетентностей

Мета науково-дослідної практики – формування навичок комплексного виконання наукового дослідження, що включає пошукову роботу в бібліотечних та архівних фондах й системне узагальнення отриманих даних у вигляді наукової праці (статті, аналітичної записки, бібліографічний опис).

Загальні компетентності (ЗК):

ІК Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.

ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02 Здатність працювати автономно.

ЗК 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 01 Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.

СК 02 Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.

СК 03 Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.

СК 04 Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.

СК 05 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проєкти.

СК 06 Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

СК 09 Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології

СК 10 Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

4. Результати проходження практики

ПР 01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.

ПР 02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПР 03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів.

ПР 05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПР 07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПР 10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1.	
Установча конференція (онлайн відеоконференція)	10
Ознайомлення з базою практики	30
Разом	40
Етап 2.	
Ознайомлення з системою науково-дослідної роботи Інституту історії України НАН України	25
Вивчення основних результатів наукових досліджень Інституту історії України НАН України	25
Разом	50
Етап 3.	
Опанування методикою роботи у бібліотеці Інституту історії України НАН України (офлайн і онлайн)	20
Опанування методикою систематизації наукових матеріалів у архіві Інституту історії України НАН України (офлайн і онлайн)	20
Підготовка наукових матеріалів, визначених базою практики (офлайн і онлайн)	130
Разом	170
Етап 4.	
Оформлення документації практики	5
Підсумкова звітна конференція (онлайн відеоконференція)	5
Разом	10
Разом з навчальним планом в семестрі	270

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

1. Установча конференція

Ознайомлення з метою і завданнями практики. Знайомство з сайтами установ — Інституту історії України НАНУ (<http://history.org.ua/uk>) та Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (<http://nbuv.gov.ua>). Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.

2. Ознайомлення з базами практики.

Відвідування сайтів Інституту історії України НАН України (<http://history.org.ua/uk>) та Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського (<http://nbuv.gov.ua>). Інструктаж стосовно основних завдань під час проведення наукових досліджень. Відвідування Інституту історії України НАН України. Інструктаж стосовно правил поведінки під час проведення наукових досліджень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ІНСТИТУТІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

3. Ознайомлення науково-дослідною роботою Інституту історії України НАН України (на сайті установи та у одному із відділів установи)

Знайомство з організацією та результатами наукових досліджень Інституту історії України НАН України. Відвідування сторінок відділів Інституту та результатів їх наукових досліджень. Відвідування на сайті наукових заходів Інституту (наукових конференцій, захистів дисертацій, засідань вченої ради тощо) - <http://history.org.ua/uk>.

4. Знайомство з організацією наукових досліджень

Знайомство з організацією наукових досліджень одного з відділів Інституту історії України НАН України. Відвідування засідання відділу. Відвідування одного з наукових заходів Інституту (наукової конференції, захисту дисертації, засідання вченої ради тощо).

5. Опанування методикою наукових досліджень

Робота з електронною бібліотекою Інституту історії України НАН України. Виконання наукової допоміжної (бібліографічної) роботи на тему обраної магістерської роботи (<http://resource.history.org.ua/>). Робота з бібліотечними електронними фондами, зокрема <http://chtyvo.org.ua/updates/page-1/>. Систематизація матеріалу.

Робота з фондами архіву та бібліотеки Інституту історії України НАН України. Підготовка наукової статті на тему обраної магістерської роботи. Робота з архівними справами та бібліотечними фондами. Систематизація матеріалу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В БІБЛІОТЕЦІ ТА АРХІВІ ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

6. ОПАНУВАННЯ МЕТОДИКОЮ РОБОТИ З ЕЛЕКТРОННИМИ БІБЛІОТЕКАМИ

Відпрацювання методів пошукової роботи з електронними каталогами бібліотек (<http://resource.history.org.ua/>). Робота у електронному каталозі на сайті НБУВ (<http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib>). Робота в дисертаційному відділі та інших відділах на сайті НБУВ (<http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>; <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>).

7. Опанування методикою систематизації наукових матеріалів

Систематизація матеріалів опрацьованих електронних бібліотечних та архівних фондів. Підготовка наукових матеріалів, визначених базою практики (офлайн і онлайн).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

8. Оформлення документації практики

Підготовка наукової статті по запропонованим темам. Підготовка звіту про проходження науково-дослідної практики.

9. Підсумкова звітна конференція (онлайн відеоконференція)

Доповідь студента-практиканта на підсумковій звітній конференції з науковою статтею по запропонованим темам.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість	Максимальна кількість балів
Участь в установчій конференції		5	1	5
Участь в підсумковій звітній конференції		5	1	5
Оформлення звітної документації	Звіт, щоденник	10	1	10
Звітна презентація		8	1	8
Підготовка завдань від бази практики:	Археографічний опис архівних джерел; Списки джерел та літератури з наукової проблеми; Підготовка архівних описів	72	1	72
		Разом		100
		Максимальна кількість балів: 100		
		Розрахунок коефіцієнта: $100/100 = 1$		

На підсумковому етапі студенти формують та подають керівнику практики звітні документи відповідно до завдань і змісту практики. Структурними компонентами звітної документації є:

1. Звіт (підписаний керівником випускної роботи, керівником від університету та студентом).
2. Щоденник практики. Студент-практикант під час проходження практики повинен вести *щоденник*, в якому мають бути зафіксовані: відомості про базу практики; відомості про керівників практики від кафедри історії України; відомості про терміни практики; розпорядок роботи; стислі щоденні відомості про виконані роботи та їхні результати.
3. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми. Документація з практики, визначена програмою практики, здається в електронному вигляді студентами-практикантами на перевірку за три дні до закінчення практики

7.1. Вимоги до звіту про практику

Основним у переліку обов'язкових для студента документів є звіт, оформлений у визначеній формі. Звіт повинен містити вичерпну інформацію про виконану роботу і кінцеві результати практики, продемонструвати зростання професійної компетентності. Він повинен бути чітким, стислим, характеризуватися ясністю і переконливістю викладу результатів роботи над випускною роботою. У звіті повинна бути конкретно описана робота, особисто виконана студентом.

7.2. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за Стобальною шкалою	Кількість балів	Зміст оцінки
A	Відмінно	90 – 100	Високий рівень умінь і навичок, належне оформлення звітної документації з ілюстративним матеріалом.
B	Добре	82 – 89	Дуже добрий рівень умінь і навичок, належне оформлення звітної документації.
C		75 – 81	Добрий рівень умінь і навичок, належне оформлення звітної документації.
D	Задовільно	69 – 74	Посередній рівень умінь і навичок при належному оформленні звітної документації.
E	Достатньо	60 – 68	Мінімально-достатній рівень умінь і навичок при належному оформленні звітної документації.
F	Незадовільно	35 – 59	Низький рівень умінь і навичок, при незадовільному оформленні звітної документації, з можливістю перескладання за умови її самостійного належного доопрацювання.
FX		1 – 34	Недостатній рівень умінь і навичок, що вимагає повторного проходження практики.

8. Рекомендована література

1. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів.. Київ: Вища школа., 1997. 271 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / За ред. Р. В. Бойка. Київ, 2003. 72 с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2003. - 192 с.
4. Кузьмін О.С. Історичний процес: теорія та методологія дослідження / О.С. Кузьмін Житомир, 2003.
5. Кульчицький С.В. Методологія і методика наукового дослідження: Матеріали до нормативного курсу. Київ, 2003.
6. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Порядок оформлення дисертаційних робіт / Бюлетень ВАК України, 2010. Вип. 5.
8. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник. Київ, 2003. - 116 с.
9. Тельвак В. Історіософія та методологія історії: Конспект лекцій. Дрогобич, 1999.
10. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.

9. Додаткові ресурси

Сайт Інституту історії України НАН України (<http://history.org.ua/uk>)

Сайт НБУВ (<http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>; <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>).

*Зразок титульного аркуша папки
з матеріалами про проходження науково-дослідної практики*

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра історії України

Документація

**Виробничої (науково-дослідної)
практики**

Студента _____
(ПІБ)

Група _____

4 семестр

Київ-2023 р.

*Додаток 2 Зразок титульного
аркуша щоденника практики*

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Кафедра історії України

**Щоденник
виробничої (науково-дослідної)**

Студента _____
(ПІБ)

Група _____

4 семестр

Київ-2023 р.

Додаток 3

Зразок другої сторінки щоденника виробничої (науково-дослідної) практики

База практики: _____

(повна назва, адреса, телефон)

Керівники практики від Університету: _____

(ПІБ, посада)

Керівник випускної роботи: _____

(ПІБ, посада)

Термін практики: _____

Додаток 4

Зразок третьої та наступних сторінок щоденника виробничої (науково-дослідної) практики

Дата	Зміст роботи	Примітки

Додаток 5

Зразок оформлення звіту

ЗВІТ

про проходження виробничої (науково-дослідної) практики,

що проводилася з « _____ » _____ по « ____ » _____ 20__ р.
на базі _____

(зазначається повна назва бази практики)

під керівництвом _____

(ПІБ усіх керівників практики)

Студента _____

(ПІБ)

Групи _____

Дата

Підпис студента